

Благословення сходить із небес! Христос воскрес!

5 травня – Світле Воскресіння Христове,
Великдень, Пасха

Тематичний перегляд
абонементу художньої літератури
НБ НУ «Запорізька політехніка» - 2024

Шановні колеги, читачі,
друзі бібліотеки!

У цей благословенний час прийміть найщиріші
вітання з Великим Днем
Світлого Христового Воскресіння!

Нехай Великдень несе нам усім довгоочікувану
радість ПЕРЕМОГИ,
дарує надію та впевненість у завтрашньому дні!

Нехай у ці дні Господь оберігає і захищає
наших воїнів, наші рідні міста, життя кожного
українця.

Здоров'я, миру, злагоди, спокою та благопо-
луччя вашим родинам!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

5 травня 2024 року вся країна відзначає світле свято Великодня.

Це одне з найурочистіших свят для кожного християнина. Воно приносить багато радості і душевної теплоти. Це дійсно Великий День, який прославляє Воскресіння Ісуса Христа.

Світле Воскресіння прийнято наповнювати добрими справами, збагачуватися духовно, допомагати ближньому, дарувати надію і підтримувати віру в серцях на щасливе і радісне майбутнє.

Цього року не всі можуть дозволити собі пишне святкування, через війну в Україні. Але головне – відзначити свято з відкритим серцем у колі найближчих людей і з вірою в перемогу.

З надією і вірою єдина
Любов задля спасіння - над усе!
Христос воскрес!
Ти чуєш, Україно!
Й тебе, воскреслу, він таки спасе!
Надія Дичка

Великдень – величне свято, яке споконвіку символізувало перемогу над силами темряви і зла, уособлювало примирення і прощення, любов і милосердя.

До наших днів збереглися цікаві та колоритні звичаї святкування Великодня. Невід'ємною частиною цього свята є фарбоване яйце – **писанка**, яке вважається оберегом, символом пробудження природи та Воскресіння Христа.

Цього дня, за повір'ям, грає веселкою і красується сонечко, вода в річках стає цілющою. На коротку мить Бог відкриває на Великдень небо, і тоді може здійснитися будь-яке бажання людини, якщо вона має чисті помисли.

До свята обов'язково печуть **паски** – символ єдності християн. Це свято пов'язане з традицією вшанування сонця, світла, життя. Воно дарує надію. Надія на краще особливо необхідна в наш непростий час.

Великдень щороку святкується в різні дні

У 1-му столітті нашої ери воскресіння Христа святкували кожного тижня, але у 2-му вже почалися суперечки на цей рахунок. Тому відбувся **Нікейський собор**, на якому постановили, що **Великдень святкуватиметься після 21 березня в неділю після повного місяця**. А оскільки це явище відбувається завжди в різний час, то і дата святкування різниться. Тому, щоби визначити дату святкування Великодня, спочатку визначають, коли місяць вперше буде повним після весняного рівнодення. А наступна неділя і буде святковою.

Однак, **християни користуються двома різними календарями**. Православні та греко-католики слідуєть юліанському календарю. Католики віддають перевагу григорианському, згідно з яким весна розпочинається раніше на 13 днів. Саме тому католицький та православний Великдень святкують у різні дні, але деколи трапляється, що обидві дати збігаються.

Великодня ніч

У цей час стається чимало цікавого. Більшість християн йдуть до церкви на **нічне богослужіння**. Однак у деяких європейських народів є звичай: **люди запалюють великі вогнища, які символізують перемогу Христа над темрявою язичницьких часів.**

Наші предки цієї ночі розпалювали вогнище біля церкви та всю ніч слідували, щоби воно не згасло. Всі решта, хоч і залишались вдома, теж намагались не спати. Казали, хто засне у цю ніч, весь рік буде сонним.

У великодню ніч будь-хто міг випробувати свою вдачу. Предки вважали, якщо взяти червоне яйце і піти з ним на пошуки прихованих скарбів, то неодмінно їх знайдеш. Яйце, нагріваючись у руці, вказує на потрібну місцину. Але додавали, що цей обряд досить небезпечний.

Писанки, крашанки

Традиція розмальовувати писанки є практично у всіх народів. Яйце завжди символізувало нове життя. Але неодмінно стається так, що старе повинне дати місце новому. Тому писанку символічно розбивають.

Слов'яни катали писанки по землі для родючості та зберігали впродовж року, щоби захистити дім від різних негараздів. Якщо хтось хотів поспілкуватися з померлим родичем, він брав три червоних яйця і похристосувався з ним на його могилі, а самі яйця згодував потім птахам.

Існує багато легенд про появу звичаю фарбувати яйця. Одні пов'язують його з імператором Марком Аврелієм. Курка, що належала його матері, знесла яйце, всіяне червоними крапками, що означало народження майбутнього правителя. Римляни надсилали один одному фарбовані яйця як привітання.

Великдень у Вірменії

Воскресіння. Фра Беато Анжеліко.
Фреска з монастиря Сан-Марко,
Флоренція, сер. XV ст.

Писанки

Інші вважають, що після смерті Христа іудеї зібрались на бенкет, на якому серед інших страв була засмажена курка та зварені яйця. Один з присутніх заявив у ході розмови, що Ісус воскресне через три дні, на що господар відповів: "Якщо курка на столі оживе, а яйця почервоніють". На його подив так і сталося.

Ще одна легенда розповідає, що першою фарбувала яйця Діва Марія, яка таким чином забавляла маленького Ісуса.

Воскресіння Христове. Рафаеліно дель Гарбо

Писанки

Хтось більше схиляється до версії, що все набагато простіше: колись (як і тепер) впродовж посту не можна було вживати багато продуктів, серед яких були і яйця. Бажаючи зберегти цінні харчі, люди варили їх, а щоб не переплутати із сирими, фарбували.

Однак, найбільш розповсюдженою є розповідь про те, як Марія Магдалина прийшла до Тиверія і подарувала йому за тодішнім звичаєм яйце. Коли вона розповідала йому про воскресіння Христа, той не повірив: “Як може хтось воскреснути з мертвих? Це так само неможливо, як якби це яйце раптом стало червоним”. Так і сталось, яйце почервоніло, на що здивований імператор вигукнув “Воістину воскрес!”

Писанки

До речі, **найбільша писанка знаходиться в канадському містечку Вегревіль: 8 м завдовжки, 5 м завширшки, а важить це чудо близько 2 тонн. Не дивуйтесь, вона така важка, тому що збудована з уламків літаків (хоч як не дивно це звучить). Подібно до флюгера, вона повертається за вітром, а видно її в радіусі кількох кілометрів. Створили це диво на згадку про перших українців, котрі приїхали на територію Канади багато років тому.**

Вегревільська писанка — скульптура української писанки в канадському місті Вегревіль. Пам'ятку було відкрито 1975 року торговою палатою міста на честь сторіччя Канадської королівської кінної поліції. Проект Вегревільської писанки був розроблений Реном Решем, коли він був професором інформатики в Університеті штату Юта. У концепції та плануванні «Писанки» було використано 9 «новаторств» у галузі математики, техніки та архітектури. За художнє вирішення відповідав місцевий митець українського походження Павло Цимбалюк. У проєкті використані сучасні методи комп'ютерної графіки та були залучені студенти.

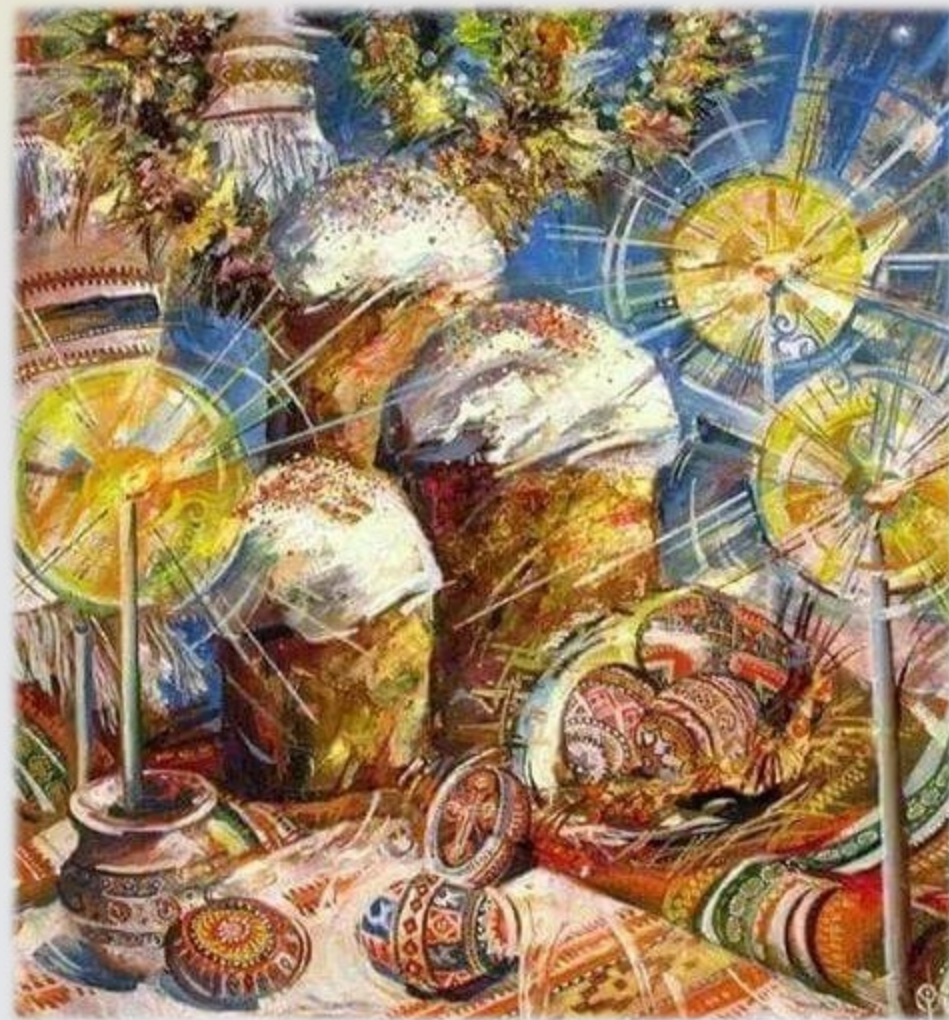
Вегревільська писанка стала настільки впізнаваним символом української культури в Канаді, що канадський уряд щороку випускав спеціальні пам'ятні монети у 2016—2020 роках.

Великдень

Щороку наші господині готують паску, яка є чи не найголовнішим атрибутом у святковому кошику. **Однак у кожної країни є свій аналог святкового хліба.** Британці, наприклад, печуть великодній кекс.

Найстаріший святковий кекс, котрий зберігся до наших днів, був приготовлений ще у 1821 році Вільямом Скіннером. Цікаво, що за стільки часу він навіть не запліснявів і досі пахне як свіжий. На ньому все ще видно зображення хреста. Реліквія належить пра-пра-правнучці пекаря, 91-річній Ненсі Тітман, яка планує передати її своїм дітям, внукам, а згодом і правнукам.

А якщо звернутись до **древніх традицій**, шматком освяченої паски українці годували птахів, котрі сідали на вікно. Це був символ багатства та удачі.

Святкові гуляння

Після святкового сніданку наші пращури влаштовували гучне гуляння з іграми, гойдалками та хороводами. Подекуди вони могли затягнутись на кілька тижнів.

У багатьох народів була традиція водити великий хоровод під народну музику. А на гойдалках каталися всі, хто хотів позбутися гріхів та різних напастей.

Цікаві традиції народів світу

Святкування Великодня не має жодних стандартів, тому кожен народ має власні цікаві звичаї та обряди.

Наприклад, у Болгарії люди виготовляють багато різних глиняних горщиків із хорошими побажаннями та скидають їх з верхніх поверхів будинків на знак перемоги над злом. А кожен бажаючий може взяти собі кусник цього горщика додому на щастя. Писанки тут дозволено фарбувати тільки у Чистий четвер, а на святковому столі повинні бути баранина та червоне вино.

Великдень у Болгарії

Цікаві традиції народів світу

Австралія

Головним символом великодня в Австралії є не пасхальний кролик, як у багатьох країнах світу, а білбі. Це рідкісна тубільна тварина цього континенту, у формі якої австралійці люблять робити святкові гостинці, зокрема шоколадні яйця.

Великдень в Австралії святкують на природі. Адже австралійці вірять, що в це свято очищується повітря, а вода в джерелах набуває властивості, схожі до властивостей святої води. Крім того, на великдень в австралії щороку відбувається фестиваль великих повітряних куль, зроблених у вигляді великодніх яєць.

До слова, відпочивають австралійці на великдень аж 4 дні.

Цікаві традиції народів світу

Мексика

У Мексиці святкування Пасхи триває 14 днів. Там від душі святкують і Страсний, і Великодній тижні. Незважаючи на те, що Страсний тиждень передбачає серйозний настрій, у Мексиці в цей час майже карнавальні веселощі – з феєрверками, гуляннями і вуличними танцями.

Над вулицями розвішують гірлянди зі строкатого паперу. А в суботу розвішують ляльки Юди із пап'є-маше, до яких чіпляють петарди та хлопавки. До кінця дня ці ляльки підривають.

На сам Великдень у неділю в Мексиці проводиться богослужіння та святе причастя. А після них проходять фінальні постановки страстей Христових, після чого сім'ї розходяться по домівках або ж танцюють на вулицях.

Отже, Великдень є одним з найдавніших, улюблених, мальовничих, квітухих свят у всьому світі.

Більше дізнатись про святкування Великодня в Україні та світі можна завітавши до нашої бібліотеки.

КНИЖКОВИЙ ПЕРЕГЛЯД «БЛАГОСЛОВЕННЯ СХОДИТЬ ІЗ НЕБЕС! ХРИСТОС ВОСКРЕС!»

Завітайте до абонементу художньої літератури бібліотеки – ауд. 514